Magiczny Kraków

Kraków przyjął budżet na 2026 rok

2025-12-29

17 grudnia Rada Miasta Krakowa uchwaliła budżet określający cele i priorytety, które miasto będzie realizować w 2026 roku. Za głosowało 24 radnych, 18 było przeciw. Przyjęty plan finansowy, zgodnie z deklaracją prezydenta Aleksandra Miszalskiego, umożliwi optymalne pokrycie wydatków bieżących oraz zapewni kontynuację budowy nowoczesnej, bezpiecznej i dostępnej infrastruktury: transportowej, edukacyjnej, społecznej i rekreacyjnej (zieleń i sport).

Budżetowe priorytety i wyzwania

Ostatecznie, w wersji uchwalonej przez Radę Miasta Krakowa, czyli z autopoprawką (zwiększającą wydatki inwestycyjne i bieżące), budżet na 2026 rok zakłada wydatki ogółem na poziomie około **11 mld 472 mln zł** oraz dochody ogółem na poziomie około **10 mld 274 mln zł**.

– Dziękuję wszystkim radnym, miejskim i dzielnicowym, wydziałom i jednostkom za pracę nad przyszłorocznym budżetem, w tym za pracę wykonaną w końcowej fazie, w której analizujemy potrzeby nieujęte wcześniej i staramy się zrobić wszystko, by nie odkładać ich realizacji na później. Stąd autopoprawka, która złożyłem, wprowadzająca do budżetu kilkaset zadań inwestycyjnych na łączną kwotę około 82 mln zł. Część z nich jest nowa i w przyszłym roku będzie mogła wreszcie ruszyć, jak rewitalizacja kopca Wandy czy program cichych świetlic szkolnych, a część to zwiększenie zakresów rzeczowych zaplanowanych już programów, co dotyczy szczególnie infrastruktury transportowej i da efekt w postaci większej liczby zmodernizowanych dróg, chodników, miejsc postojowych czy przejść dla pieszych – mówił prezydent Krakowa Aleksander Miszalski w czasie drugiej sesji budżetowej, która odbyła się 17 grudnia.

Zwiększenie możliwości inwestycyjnych miasta dotyczy kluczowych dziedzin – tych, w których jakość i dostępność ma bezpośredni wpływ na komfort życia krakowian i krakowianek, a więc: edukacji (wzrost o 28 mln zł), zieleni (wzrost o 12 mln zł), infrastruktury transportowej, czyli dróg, chodników czy parkingów (wzrost o 11 mln zł), sportu i rekreacji (wzrost o 9 mln zł), zdrowia (wzrost o 7,6 mln zł), pomocy społecznej (wzrost o 6 mln zł), bezpieczeństwa (wzrost o 3 mln zł).

Wzmacnianie zasobów i odporności miasta w tych dziedzinach to jeden z budżetowych priorytetów. Aby uzyskać na tym polu większą efektywność, Kraków zmienił także podejście do polityki inwestycyjnej – większa część środków jest kierowana na zadania, które nie wymagają wielkich nakładów finansowych, ale za to dobrze zaadresowane i nieodkładane w czasie są w stanie istotnie podnieść komfort życia w danej okolicy i ułatwić jej mieszkańcom codzienne funkcjonowanie.

W planie na rok 2026 widać także efekty starań o to, aby budżet inwestycyjny składał się w jak największej części z bezzwrotnych źródeł finansowania – m.in. dotacji z funduszy unijnych czy programów krajowych. Udział tych środków w łącznych nakładach na wydatki inwestycyjne ogólnomiejskie to blisko 20 proc. (ponad 140 mln zł pochodzi ze źródeł zagranicznych, natomiast ponad 128 mln zł – ze źródeł krajowych).

O ile wydatki inwestycyjne wspierają rozwój miasta, jego infrastruktury i szeroko rozumianej oferty, o tyle cały ciężar bieżącego utrzymania wszystkich wypracowanych już zasobów i usług publicznych, z których na co dzień korzystamy, jest zadaniem **wydatków bieżących. I na nie Kraków zaplanował na 2026 rok kwotę około 9,7 mld zł.** Jak co roku, największą pozycję w strukturze tych wydatków będzie stanowić edukacja (39 proc.), a na kolejnych miejscach znajdą się: transport i łączność (15 proc.), pomoc społeczna i rodzina (11 proc.), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (10 proc.), administracja publiczna (8 proc.), kultura i dziedzictwo narodowe (4 proc.), gospodarka mieszkaniowa (3 proc.), bezpieczeństwo publiczne (2 proc.).

Budżet Krakowa na 2026 rok ma do zrealizowania dwa zasadnicze cele: zaspokajanie potrzeb rozwojowych miasta i oczekiwań mieszkańców oraz poprawę wskaźników i parametrów świadczących o kondycji finansowej samorządu. Wymaga to wielu skorelowanych działań prowadzonych zarówno po stronie wydatkowej (jak m.in. monitoring i racjonalizacja bieżących wydatków, optymalizacja wydatków na inwestycje m.in. poprzez planowanie oparte na wskaźnikach i dokładnej analizie potrzeb), jak i dochodowej (jak m.in. sprawne pozyskiwanie środków zewnętrznych, wspieranie przedsiębiorczości, co przekłada się na większe wpływy z CIT i PIT). Celem jest wypracowanie w najbliższych latach nadwyżki operacyjnej – czyli stabilnej przewagi dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi – która decyduje o tym, czy i na ile samorząd jest w stanie finansować swój rozwój z własnych środków, czyli ograniczyć zaciąganie długów na inwestycje. Jest to także kluczowe dla zmniejszania zarówno deficytu budżetowego, jak i poziomu skumulowanego zadłużenia.

Wracając do skali mikro, sprawdźmy, z jakich zadań składa się **przyszłoroczny program inwestycyjny, na który ogółem miasto zarezerwowało ponad 1,5 mld zł (zadania ogólnomiejskie i dzielnicowe).**

By podróżować wygodniej i bezpieczniej

Transport tradycyjnie dominuje, gdy chodzi o politykę inwestycyjną miasta. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg, w tym tworzenie nowych węzłów przesiadkowych z parkingami P&R, budowa i modernizacja chodników i ścieżek rowerowych, montaż sygnalizacji świetlnych, doświetlanie przejść dla pieszych, stawianie nowych wiat przystankowych czy punktowe remonty nakładkowe – tego wszystkiego spodziewać się możemy także w 2026 r.

Ogółem zadania związane z układem transportowym pochłoną **ponad 700 mln zł**, czyli połowę przyszłorocznej puli na inwestycje. Największym kwotowo zadaniem będzie kończąca się budowa linii tramwajowej do Mistrzejowic, na którą w 2026 r. zapisano 250 mln zł. Z większych przedsięwzięć warto wymienić jeszcze: przebudowę torowisk tramwajowych na Starowiślnej, Straszewskiego i Karmelickiej, budowę zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z parkingiem P&R Bronowice oraz terminalem autobusowym, budowę przystanku kolejowego SKA Kraków Prądnik Czerwony wraz z parkingiem P&R oraz budowę drogi dojazdowej z osiedla Kliny do stacji SKA w Opatkowicach.

Zaplanowano rozbudowę i modernizację dróg w różnych częściach miasta (m.in. ulice: Kocmyrzowska, Stelmachów i Piaskowa, Tyniecka, Niebyła, Sandora Petőfiego, Starowolska), budowę dróg dla rowerów (wzdłuż południowej strony alei Pokoju, na odcinku ulicy Walerego Sławka, wzdłuż ulicy Jancarza) i budowę przystanków autobusowych (skrzyżowanie ulic Stella-Sawickiego i Orlińskiego) i

zatok autobusowych (ulica Brożka), budowę ekranów akustycznych (ulica Klasztorna).

Zdecydowana większość inwestycji dotyczących szeroko pojętej infrastruktury transportowej będzie miała – wzorem poprzedniego roku – wymiar lokalny i przyczyni się do zwiększenia komfortu codziennego życia, przemieszczania się i korzystania z najbliższego otoczenia, z naciskiem na wyrównanie różnic w jakości infrastruktury w centrum i rejonach od niego oddalonych. Taki cel mają utworzone w budżecie programy: modernizacji dróg (23 mln zł), budowy chodników (21 mln zł), budowy ścieżek rowerowych (8 mln zł), modernizacji torowisk tramwajowych (3,5 mln zł), budowy sygnalizacji świetlnych oraz doświetleń przejść dla pieszych (4,2 mln zł) i budowy miejsc postojowych (2,4 mln zł). Na podniesienie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców wpłynie, a w dłuższej perspektywie wygeneruje także oszczędności, modernizacja systemu oświetlenia publicznego wraz z instalacją usług typu smart, a także zakup i montaż energooszczędnych opraw oświetleniowych typu parkowego.

Wzmocnieniem tego kierunku jest ogłoszona w tym roku prezydencka inicjatywa „Pakt dla krakowskich osiedli”, w ramach której w najbliższych latach sukcesywnie realizowane będą dodatkowe zadania w miarę zwolnionych czy wygospodarowanych środków w budżecie (docelowo 500 mln zł) – chodzi o budowę i remonty chodników, remonty nakładkowe dróg, doświetlenie przejść dla pieszych, wymianę opraw oświetleniowych oraz nowe ławki i wiaty przystankowe.

By rozwijać zieloną infrastrukturę

Drugim co do wielkości obszarem inwestycyjnym będzie ochrona i kształtowanie środowiska – Kraków przeznaczy na ten cel około **138 mln zł.**

W przyszłym roku szereg zadań dotyczyć będzie rozwoju terenów zielonych (modernizacja parków – np. Planty krakowskie, Planty Podgórskie, Planty Mistrzejowickie, Planty Bieńczyckie, bulwary wiślane, park Kolejowy, park przy dworze Czeczów, park Białe Morza, park przy ulicy Siewnej, plac zabaw przy ulicy Łopackiego), a także wykupów terenów pod ogólnodostępną zieleń (np. Zakrzówek, park Woźniców w Czyżynach). Zmiany w przestrzeni publicznej wprowadzi projekt „Zielone ulice”, którego celem jest odbetonowywanie i zazieleniane ogólnodostępnych przestrzeni (placów, traktów pieszych). Będzie to także rok realizacji projektu nasadzeń drzew na Rynku Głównym.

Do budżetu wpisano też inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej – m.in. budowę przepompowni Kabel, zbiornika retencyjnego w rejonie ulicy Udzieli, kanału ulgi na Sudole Dominikańskim, urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji opadowej, przepompowni na wysokie stany, polderów zalewowych. Realizowany będzie program małej retencji wód opadowych.

Kontynuowana będzie rewitalizacja wnętrz kwartałów zabudowy (podwórek) na terenie Nowej Huty, modernizacja miejskich toalet, program małej retencji wód opadowych, programy termomodernizacji: budynków wielorodzinnych i budynków jednorodzinnych. Ruszą rewitalizacja Kopca Wandy i modernizacja Jordanówki.

By kształcić w komfortowych warunkach

Obszerna jest również lista inwestycji związanych z rozbudową zaplecza edukacyjnego – w planie na

2026 r. zapisano około **131 mln zł.**

Pozwoli to rozpocząć budowę nowych obiektów – m.in. kompleksu szkolno-przedszkolnego przy ulicy bp. Albina Małysiaka, zespołu szkolno-przedszkolnego przy ulicy Na Załęczu, szkoły podstawowej w rejonie ulic Dekerta i Portowej, przedszkole przy ulicy Prokocimskiej.

A ponieważ rozbudowy obiektów szkolnych to zadania kilkuletnie, gros środków zarezerwowanych w tym obszarze zapewnia ciągłość trwających inwestycji, znajdujących się na różnych etapach zaawansowania – kontynuowane lub kończone będą rozbudowy, dzięki którym nowe pomieszczenia zyskają: Szkoła Podstawowa nr 124 (ul. Sucharskiego), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 (ul. Prawocheńskiego), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 (ul. Wrony), Zespół Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych (ul. Górka Narodowa), Szkoła Podstawowa nr 54 z budynkiem Samorządowego Przedszkola nr 133 (ul. Tyniecka), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 (ul. Grochowa), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (ul. Stawowa).

W budżecie zapisano też środki na zadania o mniejszej skali – m.in. adaptację poddasza w V LO, modernizację harcówki przy ulicy Kaczeńcowej, XLIII LO, Samorządowego Przedszkola nr 10 (ul. Strąkowa).

Jak co roku, zarezerwowana została także pula środków na program termomodernizacji budynków oświatowych.

By wspierać mieszkańców – w każdym wieku i z różnymi potrzebami

Inwestycje w dziedzinach pomoc, integracja społeczna i rodzina zapewniają rozbudowę szeroko pojętej infrastruktury społecznej, co nie tylko podnosi komfort życia mieszkańców i mieszkanek, ale także wzmacnia solidarność społeczną, poczucie bezpieczeństwa i zdolność do godzenia obowiązków rodzinnych z rozwojem zawodowym. W 2026 r. na te zadania zaplanowano ponad **125 mln zł.**

Na plan pierwszy wybija się budowa 11 nowych żłobków (ulice: Krzemionki, Działowskiego, Karaszewicza-Tokarzewskiego, Drożyska, Niebyła, Jabłonkowska, Wróblowicka, Księcia Józefa, Lubocka, Wadowska, Rybitwy) oraz przebudowa i modernizacja kilku innych (ulice: Mazowiecka, Sanocka, Okólna, Jana Kurczaba, osiedle Willowe).

Kontynuowany będzie program likwidacji barier architektonicznych – obejmie m.in. dostosowanie siedzib UMK i Rad Dzielnic do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dobudowę wind w komunalnych budynkach mieszkalnych, dostosowanie budynku Centrum Młodzieży, likwidację barier architektonicznych w ZSS nr 14, VI LO, II LO, w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Niesłyszących (ulica Grochowa 19).

Zaplanowano także budowę specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami wraz z miejscami całodobowego okresowego pobytu (projekt FEM-Działanie 5.6 – Budowa na miarę) oraz modernizację DPS-ów (Hutnicze, Helclów, Łanowa) i budynku MOPS (os. Górali). Dostosowanie lokalu przy alei Daszyńskiego 16 pozwoli uruchomić w nim Centrum Rodzinnych Inicjatyw.

By zachęcać do sportu – także dla rekreacji

Inwestycje w dziedzinie sport i rekreacja służą upowszechnianiu kultury fizycznej oraz tworzeniu zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego – w 2026 r. miasto przeznaczy na nie około **133 mln zł.**

Zaplanowano środki na budowę nowych obiektów – są to m.in. hala sportowa przy ulicy Monte Cassino, kompleks sportowy KSOS przy alei Powstania Warszawskiego, sala rehabilitacyjno-sportowa przy ZSS nr 1 (al. Dygasińskiego), Dzielnicowe Centrum Sportu i Rekreacji przy ulicy Żywiecka Boczna, kryta pływalnia przy SP 129 (osiedle Na Stoku), kryta pływalnia na terenie KS Clepardia wraz z modernizacją kąpieliska otwartego, Młodzieżowy Ośrodek w Łuczanowicach, kompleks sportowy w Wolicy, sala gimnastyczna SP 32 (ulica Królowej Jadwigi).

Przewidziano też fundusze na modernizację infrastruktury na terenie klubów sportowych – m.in. KS Kolejarz Prokocim, KS Tyniec, TS Rybitwy, KS Grębałowianka, KS Bronowianka, KS Orzeł Piaski Wielkie, KS Bieżanowianka.

Do budżetu weszły też m.in. budowa hali sportowej KS Wanda przy ul. Odmogile 1b, modernizacja orlików (SP 40, SP 149, SP 78), modernizacja hali lodowej przy ulicy Siedleckiego, rewitalizacja boiska do koszykówki przy ulicy Korzeniaka.

Bliżej dzielnic, bliżej mieszkańców

Miasto systematycznie zwiększa pulę środków inwestycyjnych wydzielonych do dyspozycji dzielnic – w 2026 roku wyniosą one ponad 23 mln zł (dla porównania w tym roku dzielnice mają do podziału 19,6 mln zł, w 2024 roku miały 14 mln zł).

Wzmocnienie dotyczy także środków na całościowe budżety dzielnic – począwszy od 2025 roku, zgodnie ze zobowiązaniem prezydenta, miasto co roku podwyższa o 15 proc. środki kierowane na wydatki dzielnic. Z 84 mln 226 tys. zł, które jednostki otrzymały w tym roku, w 2026 roku pula ta wzrośnie do 99 mln 226 tys. zł. A założeniem jest podwojenie poziomu finansowania dzielnic w ciągu lat 2025–2029 (do docelowych 144 mln 226 tys. zł).

Plan na dochody

Budżet Krakowa zakłada, że dochody miasta ogółem ukształtują się na poziomie około **10 mld 274 mln zł.** To o ponad 1 mld zł więcej niż w planie na 1 stycznia 2025 roku.

Dominujące znaczenie będzie miał udział w podatkach **PIT i CIT**, ponieważ wpływy te po reformie znoszącej Polski Ład stanowią podstawę finansowania samorządów. Kraków zaplanował je na poziomie **6,1 mld zł** (ponad 5,5 mld zł z PIT i ponad 0,5 mld zł z CIT), wyższym o 600 mln zł od tegorocznego. Zasilą więc one budżet w 60,3 proc. W kolejnych latach dochody z tego tytułu będą rosły, ponieważ na korzyść Krakowa działają nie tylko nowe zasady finansowania samorządów, ale także utrzymujący się przyrost liczby mieszkańców, który w połączeniu ze wzrostem zatrudnienia i poziomu wynagrodzeń pozytywnie wpływa na potencjał rozwojowy miasta. Kraków stale zachęca też mieszkańców do rozliczania się z podatku PIT w lokalnych urzędach skarbowych, co daje wymierne

efekty finansowe – pozyskanie w tym roku 33 tys. nowych podatników zwiększa wpływ do budżetu miasta o około 130 mln zł.

Drugim co do wielkości źródłem dochodów miasta, bo stanowiącym aż 32 proc. całości, będą w 2026 r. dochody własne (m.in. podatki i opłaty lokalne, dochody z mienia, wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej) – tu przewiduje się wpływy w wysokości około 3,2 mld zł.

Plan dochodów Krakowa uzupełnią jeszcze subwencje i dotacje z budżetu państwa w wysokości około 591 mln zł (5,8 proc.) oraz środki ze źródeł zagranicznych z przeznaczeniem na inwestycje w kwocie około 197 mln zł (1,9 proc.).